

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר טהרות | מסכת נידה, דפים ס"ז-ע"ג, פרשת ויגש | א'- ז' בטבת (29 לדצמבר- 4 לינואר)

אירוע של פאם
הפגה וחצי שנים

"חזק חזק ונתחזק" מסיימים את הש"ס!

דף ס"ז: מר עוקבא

מר עוקבא היה מבני דורם של רב ושמואל, היה אמורא וחכם גדול בתורה, וגם ראש הגולה. הוא היה בן עירו של רב, העיר כפרי, ובעיר זו היה לו בית דין חשוב שכוון הכרעתו היה גדול בעיני חכמי בבל, ופעמים רבות הוא הכריע בדיונים בין שני גדולים אחרים, כגון שמואל וקרנא. מר עוקבא עמד בקשר הדוק עם הנשיאות בארץ ישראל ועם חכמיה, והיה מקבל מחכמי ארץ ישראל את ההחלטות בעניני עיבור השנים ותקנת המועדות.

דף ס"ח: מר עוקבא ומצות הצדקה

מר עוקבא נודע מאוד במצות הצדקה שקיים, ובעיקר ב"מתן בסתר". הוא פירא ממון רב לצדקה ותמיד דאג שהעני לא ידע ממי קיבל את הצדקה. לעני אחד הוא היה מחביא את הכסף מתחת הדלת ומתחבא, פעם אחת חיכה העני כדי לראות מי מעניק לו כסף, וכאשר העני פתח את הדלת, התחיל מר עוקבא לרוץ כדי שלא יזהה אותו העני. לפני פטירתו הוא ביקש שיביאו לפניו את ספרי החשבונות שלו ומצא שבימי חייו הוא נתן לצדקה שבעת אלפים דינרי זהב, אך הוא לא היה מרוצה וצינח מיד לתת מחצית מממנו לצדקה.

דף ס"ט: עורות השורים

בדף זה מספר התלמוד סיפור שהתרחש בעיר "גלח" שבארץ סדום. אחד החוקים קבע שמי שיש לו שור חייב לרעות את בהמות אנשי כל העיר במשך יום אחד, ומי שאין לו שורים חייב לרעות את בהמות אנשי כל העיר במשך יומים. המטרה שלהם הייתה לפגוע בעניים ולחזק את העשירים, אבל הם עשו עצמם כאנשי חוק ששומרים על החוק ולכן הם יצרו מערכת מעוותת של חוקים שמשרתים את המטרות שלהם. יום אחד הגיע יתום לעיר, וכמוכן הכריחו אותו לרעות את כל הבהמות. הלך היתום ושחט את כל השורים ואמר לאנשי העיר: את העורות של השורים נחלק כד: מי שהיה לו שור אחד - יקח עור אחד, ומי שלא היה לו שור - יקח שני עורות... אמרו לו אנשי העיר: מדוע אתה אומר כד? השיב להם: כשם שהחלטתם שמי שאין לו שורים צריך לרעות יומים, כך עליכם להחליט שמי שאין לו שורים יקבל שני עורות...

מן התלמוד

סדר טהרות,
מסכת נידה, דף ע"ג

"תנא דבי אליהו: כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא, שנאמר הליכות עולם לו - אל תקרי הליכות אלא הלכות"

שכיחי - מצויים
חזיא - רואה

הסבר: המסכת מסיימת באמירה לפיה כל מי שמקפיד ללמוד הלכות בכל יום, מובטח לו שיזכה להיות בן העולם הבא.

על המפה

בית שערים

המושב בית שערים שנוסד ב 1926 נקרא על שם בית שערים הקדומה, מקום מושב הסנהדרין מימי המשנה והתלמוד. רבי יהודה הנשיא שהיה הסמכות הרוחנית המובילה בעולם היהודי במאה ה-2 וה-3, העביר את בית מדרשו ואת הסנהדרין, המוסד הרוחני העליון באותה תקופה, לבית-שערים שנודעה כמרכז תורה גדול. בין השרידים נוספים נמצא בית כנסת בעל עמודים, שפנה לכיוון ירושלים, ובית קברות המורכב ממערכות קברים תת-קרקעיות במערכות מסועפות מהמפוארות שהתגלו בישראל, בעלות כתובות וסמלי תשמישי קדושה יהודיים השופכים אור על חיי היישוב היהודי בארץ ישראל בימי המשנה והתלמוד. חכמי המשנה במקום ורבי יהודה הנשיא עורך המשנה נקברו בבית שערים. שביל הסנהדרין בצפון הארץ עובר אף הוא בבית שערים, וממנו ממשיך אל ציפורי, אושא ומקומות נוספים על השביל.

מראה כללי של בית שערים (בן הטבע, Wikipedia)

צפו בסרטון:
התלמוד הישראלי
בשביל הסנהדרין

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

אדון כהן הגיע עם ילדיו ברכב לקניון, שם חיפש חנייה במשך דקות ארוכות. לאחר שהסתובב שוב ושוב בחניון ולא מצא חנייה, אמר אדון כהן לילדיו שהוא יחסום רכב אחר, וישאיר את מספר הטלפון שלו על שמשות הרכב, כך שאם בעל הרכב בדיוק ירצה לצאת, הוא יתקשר אל אדון כהן, ואז הוא יזדרז ויזיז את האוטו שלו כדי לאפשר לרכב החסום לנסוע. הרעיון הזה גרם לילדי משפחת כהן לוויכוח רציני.

מצד שני:

חלק מהילדים אמרו שאם משאירים טלפון ומגיעים תוך שתיים-שלוש דקות זה לא נורא. הצפיפות בחניונים ידועה, והרבה אנשים נוהגים כך שאם הם נאלצים לחסום הם משאירים מספר, מגיעים במהירות אם צריך, ולא קורה שום נזק משמעותי לאף אחד. כך חיים ביחד אנשים.

מצד אחד:

חלק מהילדים טענו שאסור לו בשום פנים ואופן לחסום רכב אחר אפילו אם הוא ישאיר מספר טלפון. זה לא מקובל ולא ראוי, אולי בדיוק בעל הרכב ימהר מאוד וזה יעכב אותו? אולי יהיה לו טלפון להתקשר? אולי זה אדם חולה שזקוק לנסוע מהר וכל עיכוב גורם לו לצער? רכב לא חוסמים - נקודה.

...מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפללתם עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli.medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

ישיבת חכמי לובלין

ישיבת חכמי לובלין (יח"ל) הוקמה על ידי הרב מאיר שפירא זצ"ל, כדי להוות מקום משמעותי ללימוד תורה ולגידול דור של תלמידי חכמים.

הישיבה הוקמה בעיר לובלין שבפולין שהייתה עיר יהודית חשובה במשך מאות שנים, גדולי ישראל רבים פעלו בה וקיימו בה עולם גדול של תורה. הנחת אבן הפינה לישיבה התקיימה בל"ג בעומר תרפ"ד (1924), אולם פתיחת הלימודים בישיבה בפועל הייתה רק שש שנים לאחר מכן - בכ"ח בסיון תר"צ (1930).

בבניין הישיבה המפואר בן שש הקומות למדו כ-400 תלמידים בשיטת לימוד ייחודית שייסד רבי מאיר שפירא. בישיבה, שהיו בה למעלה ממאה חדרים, אולמות, כיתות לימוד, מגורים, מקווה וכדו', הייתה ספריה גדולה שמנתה כ-22,000 ספרים, וכן דגם גדול של בית המקדש.

עם הגעת הנאצים לעיר לובלין בשנת ת"ש (1940), השמידו הנאצים את ציוד הישיבה, ושרפו בשריפה פומבית גדולה בכיכר השוק בלובלין את כל ספרי הישיבה במשך 20 שעות. בכך בא הקץ על ישיבת חכמי לובלין המפוארת.

בניין ישיבת חכמי לובלין (Wikipedia, Krzysztof Schabowicz)

מי אני?

- א. נולד ברומניה בשנת תרמ"ז-1887, ונפטר בפולין בז' במרחשוון תרצ"ד-1933.
- ב. היה נשיא אגודת ישראל בפולין, מייסד וראש ישיבת חכמי לובלין, וציר בפרלמנט הפולני.
- ג. יזם וייסד את מפעל הדף היומי באלול תרפ"ג-1923.
- ד. הלחין שירים חסידיים רבים.

לובלין חכמים

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0	מאות שנה למדינת ישראל
																
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן בית המקדש ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת בית המקדש ה-2	-422 חורבן בית המקדש ה-1 וגלות בבל	תוכנית בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם	0 (המאה) ישראל

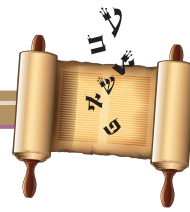

- 1 מהו הבניין המופיע בציור?
- 2 מי הדמות המופיעה בחזית הבניין?
- 3 מהם הדברים שהדמות מחזיקה ביד ואיך הם?
- 4 דגל של איזו מדינה תלוי על הבניין ואיך הדגל?
- 5 מה הפסוק שנבחר להיות כתוב על פתח הבניין?
- 6 מתי החלו הלימודים בבניין הזה?

- א. נוסד בכינוס אגודת ישראל במולין בט' באלול תרפ"ג (1923) על ידי רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל.
- ב. הרעיון היה שכל יום ילמדו כולם את אותו הדף מהתלמוד התלמוד, ואחת לשבע וחצי שנים לערך יסיימו כולם יחד את
- ג. עד היום התקיימו והסתיימו כבר 12 מחזורי לימוד שלמים. הם יסתיימו ב"ה בז' טבת תשפ"ו (2020).

דבר תורה

כחלק מניהול משבר "הרעב" במצרים, קונה יוסף את כל הרכוש המצרי ומלאים אותו לטובת המלכות: "ותהי הארץ לפרעה".

התורה מאריכה לתאר את "הלאמת הרכוש" המצרי - וצריך להבין מדוע הדבר כה חשוב שיש בכלל לציין? התלמוד במסכת סנהדרין מספר שבתקופת אלכסנדר מוקדון הגיעו המצרים ותבעו את כל הרכוש אותו לקחו היהודים בצאתם ממצרים. יהודי בשם גביהה בן פסיסא השיב למצרים שקודם כל יחזירו את כל שכר העבודה שעבדו להם אבותינו בכל שנות השעבוד, ואחרי כן יהיה מה לדבר על הרכוש. המצרים הבינו וברחו.

מסביר ה"משך חכמה" - שאילולא היה יוסף "מלאים" את הרכוש המצרי ומשייך אותו לפרעה - הרי שטענתו של בן פסיסא לא הייתה שווה כלום - שכן מה הקשר בין החוב של המלכות המצרית, ששעבדה את בני ישראל, לבין הרכוש שלקחו ישראל מהמצרים הפרטיים?

לכן הדגישה התורה שיוסף קנה והלאים את כל הרכוש המצרי בכדי שנוכל בבוא העת לטעון ולומר שהרכוש אותו לקחו ישראל היה הרכוש של אותה מלכות רשעה שחייבת לישראל פי כמה וכמה.

דף ע': שאלות אנשי אלכסנדריה

פעם ביקר רבי יהושע בעיר אלכסנדריה והם שאלו אותו שאלות שונות. כמה מהשאלות הללו היו "דברי בורות", כפי שמגדיר התלמוד. שאלה אחת הייתה: הרי אשתו של לוט נהפכה לנציב מלח כאשר היא הסבה את ראשה לאחור להסתכל על סדום ההפוכה - האם היא מטמאת כמות? השיב להם רבי יהושע: מת מטמא ואין נציב מלח מטמא. כלומר: מאחר שנהיתה למלח, היא הפכה למשהו אחר ואינה מטמאת. שאלה שניה הייתה: בן האשה השונמית שאלישע החיה - האם הוא מטמא בטומאת מת גם לאחר שאלישע החיה אותו? השיב להם: מת מטמא ואין אדם חי מטמא.

דף ע"א: איך זוכים לחוכמת התורה?

שאלו אנשי אלכסנדריה את רבי יהושע: מה יעשה אדם ויהיה חכם בחוכמת התורה? השיב להם: ירבה לשבת לפני החכמים כדי ללמוד מהם תורה, וימעט במסחר. אמרו לו אנשי אלכסנדריה: אבל אנשים רבים עשו כן, ולא נהיו חכמים. אמר להם רבי יהושע: מי שרוצה להיות חכם בחוכמת התורה יבקש רחמים מהקב"ה, שהחוכמה היא שלו. אמר על כך רבי תיא משל שנאמר בבבלי: משל למלך שעשה סעודה לעבדיו, ולאזהביו הוא שיגר מנות. כלומר: העבדים קיבלו את האוכל מידי המלצר, אך אנשים שהמלך אהב קיבלו את האוכל ישירות ממנו. כך גם חוכמת התורה ניתנת ישירות מה', ולכן צריך להתפלל לה' כדי לזכות לקבל את החוכמה.

דף ע"ב: מובטח לו שהוא בן עולם הבא

בדף הבא מסתיימת מסכת נידה, החותמת באמרה: "תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא". מיהו "תנא דבי אליהו"? יש אומרים שאין זה אליהו הנביא, אלא תנא שהרמב"ם מזכירו בהקדמתו לסדר זרעים. יש אומרים (חיד"א) כי הוא אליהו הנביא בכבודו ובעצמו. החת"ם סופר אמר, כי ההבטחה לחיי העולם הבא למי ששונה הלכות, היא מפני שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה והלכה. מי שהונה בתורת ה' מצויו תמיד בשמחה, אינו מדקדק עם אחרים כחוט השערה מפני שהוא מאושר, ולכן מובטח לו שהוא בן עולם הבא, כי הוא חי בשלום עם כולם.

דף ע"ג: סיום המסכת וכל הש"ס!

בדף זה מסתיימת מסכת נידה וגם מסתיים כל הש"ס!! כאשר יהודי זוכה לסיום פרק גמרא, מסכת, וקל וחומר את כל הש"ס, הוא אומר: "הדרן עלך פרק פלוני" או "הדרן עלך מסכת פלונית", וכדומה. "הדרן" הינו: חזרה, וכונת הדברים היא שהמסים אומר כי הוא ב"ה יחזור על תלמודו. זו הסיבה שאומרים "חזק" בסיום חומש של קריאת התורה, והכונה היא שהעולה לתורה אשר סים את החומש, יתחזק לחזור עליו ולא יסתפק בכך שסים אותו פעם אחת.

שאלות חשובות??

1. מי היה מר עוקבא, ועל איזו מצווה הוא הקפיד במיוחד?
2. מה הייתה עצתו של רבי יהושע - איך זוכים לחוכמת התורה?
3. מיהו "תנא דבי אליהו"?
4. מה פירוש המילה "הדרן", ולמה הכוונה כשאומרים אותה בסיום מסכת?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

